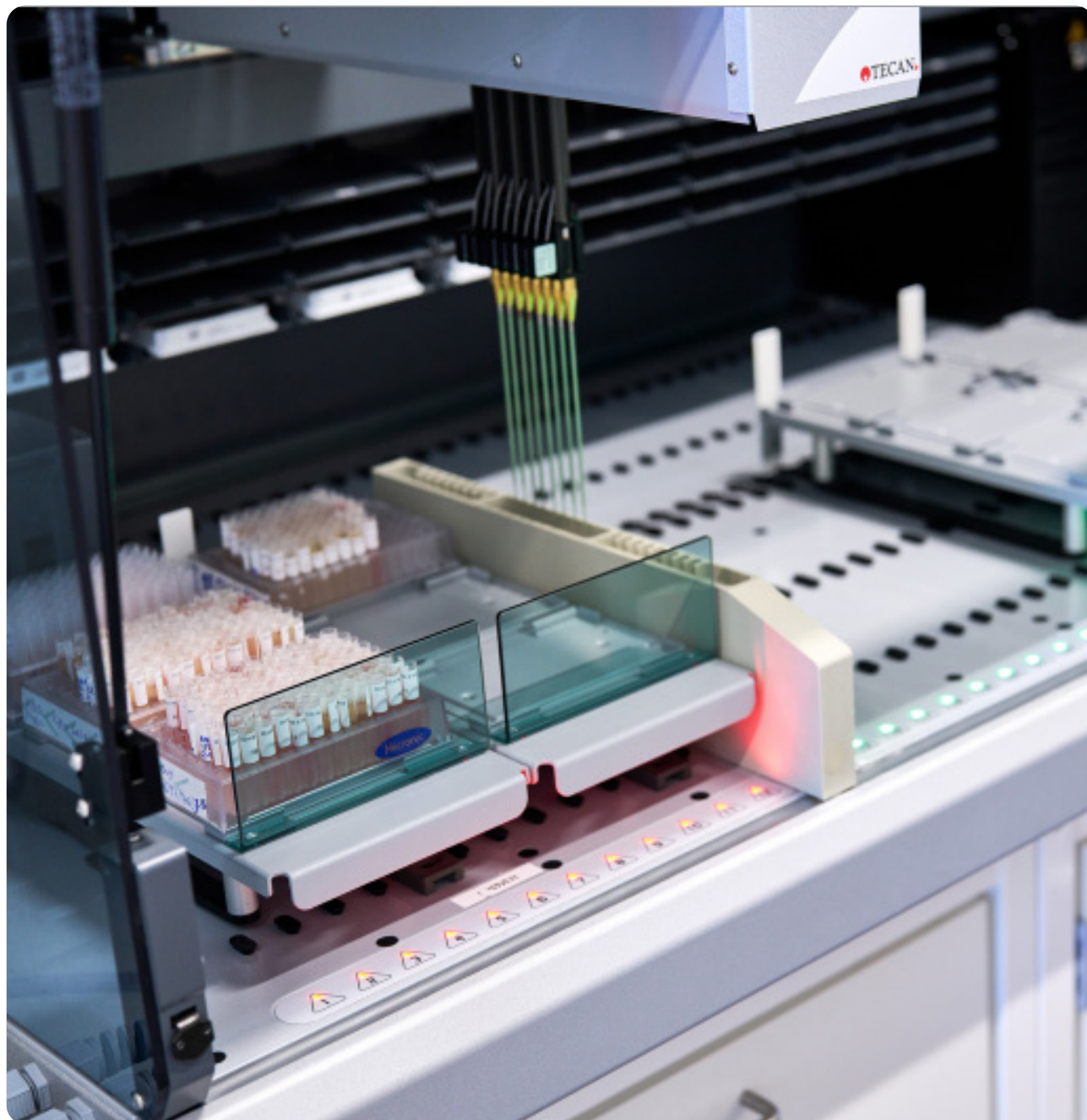

Overvåkingsprogrammene 2021 – Sammenstilling av resultater

RAPPORT 58a/2024

Overvåkingsprogrammene 2021 – Sammenstilling av resultater

Forfattere

Merete Hofshagen, Berit Heier, Kari Norheim, Gro Johannessen

Foreslått referanse

Hofshagen, Merete, Heier, Berit, Norheim, Kari, Johannessen, Gro.
Overvåkingsprogrammene 2021 - Sammenstilling av resultater.
© Veterinærinstituttet, kopiering tillatt når kilde gjengis

Kvalitetssikret av

Merete Hofshagen, Avdelingsdirektør, Dyrehelse, dyrevelferd og mattrygghet

Oppdragsgiver

Mattilsynet

Publisert

2025 på www.vetinst.no
ISSN 1890-3290 (elektronisk utgave)
© Veterinærinstituttet 2025

Kolofon

Forsidebilde: Eivind Røhne
www.vetinst.no

Innhold

Bakgrunn.....	3
Fisk	3
Mat og fôr	4
Landdyr	4

Bakgrunn

I Norge er det en omfattende aktiv overvåking av dyre- og fiskehelse og fôr- og mattrygghet via ulike overvåkingsprogrammer. Disse programmene gir grunnlag for vurdering av sykdomsforekomst i en populasjon, og de dokumenterer at Norge følger internasjonale forpliktelser. Programmene bidrar til friske dyr, trygg mat og dokumenterer Norges status på disse områdene. Mattilsynet bestemmer hvilke programmer som til enhver tid finansieres. For svært mange av disse programmene er det Veterinærinstituttet som bistår Mattilsynet med planlegging, analyser, bearbeiding av data og rapportering.

Denne korte rapporten presenterer resultater fra de fleste av Mattilsynets overvåkingsprogrammer som Veterinærinstituttet koordinerer. Noen få programmer har så kompliserte resultater at de ikke lar seg presentere i en slik tabell.

Alle programmenes resultater er nærmere beskrevet årsrapporter som finnes på www.vetinst.no.

Fisk

I tillegg til programmene presentert i Tabell 1 ble programmene «Helseovervåking villfisk», «Krepsepest (*Aphanomyces astaci*)», «*Gyrodactylus salaris* i Drammenselva» og «Resistens hos lakselus» også gjennomført i 2021. Disse programmene har resultater som ikke enkelt kan presenteres i Tabell 1.

Tabell 1. Resultater for 2021 for programmer innen fiskehelse

Kategori	Program	Positive	Analyserte ¹
Laksefisk oppdrett	VHS og IHN ² – laks	0	33 anlegg (166 ind.)
	VHS og IHN – regnbueørret, brunørret	0	29 anlegg (482 ind. ³)
	VHS og IHN – rensefisk	0	2 anlegg (6 ind.)
	ILA ² - HPR0 – settefiskanlegg	8 ⁴	78 anlegg
	<i>Gyrodactylus salaris</i> – settefiskanlegg	0	89 anlegg (3 010 ind.)
Laksefisk vill	VHS og IHN – pukcellaks	0	183 ind.
	<i>G. salaris</i> – overvåking elver	0	72 elver (2 412 ind.)
	<i>G. salaris</i> – friskmelding elver	0	4 elver, 3 sjøer (1 131 ind.)

¹ Antall oppdrettsanlegg, elver og/eller antall individer (ind.).

² VHS = viral hemoragisk septikemi, IHN = infeksjons hematopoetisk nekrose, ILA = infeksjons lakseanemi.

³ 482 undersøkt for IHN, 242 undersøkt for VHS,

⁴ Den patogene varianten av viruset (ISAV HPRdel) ble ikke påvist.

Mat og fôr

I tillegg til programmene presentert i Tabell 2 ble programmene «Fôr til landdyr», «Radioaktivitet i næringsmidler», «Smittestoffer i vegetabilsk mat» og «Næringsmidler med høy mikrobiologisk risiko» gjennomført i 2021.

Resultatene fra alle disse programmene er av en slik art at de ikke enkelt kan presenteres i Tabell 2.

Tabell 2. Resultater for 2021 for programmer innen fôr- og mattrygghet

Kategori	Program	Positive	Analyserte
Storfe	<i>Salmonella</i> - skrottsvabre	0	3 172
Svin	<i>Salmonella</i> - skrottsvabre	1	2 833
Fjørfe	<i>Campylobacter</i> – slaktekyllingflokker	110	1 891
Kjøtt	<i>Salmonella</i> - kjøttskrap	1	3 145

Landdyr

I tillegg til programmene presentert i Tabell 3 ble programmene «NORM-VET» (som omhandler antibiotikaforbruk og antibiotikaresistens), «*Mycoplasma bovis*» og «Villsvin-overvåking» også gjennomført i 2021. Disse programmene har resultater som ikke enkelt kan presenteres i tabell 3.

Tabell 3. Resultater for 2021 for programmer innen landdyrhelse

Kategori	Program	Positive	Analyserte1
Storfe	BVD (bovin virusdiaré) - tankmelk	0	1 212 bes.
	BVD (bovin virusdiaré) - ammekyr	0	1 413 bes.
	EBL (enzootisk bovin leukose) - tankmelk	0	1 212 bes.
	EBL (enzootisk bovin leukose) - ammekyr	0	1 413 bes. (3 952 ind.)
	IBR (infeksiøs bovin rhinotrakeitt) - tankmelk	0	1 212 bes.
	IBR (infeksiøs bovin rhinotrakeitt) - ammekyr	0	1 413 bes. (3 952 ind.)
	<i>Brucella abortus</i>	0	34 bes. (106 ind.)
	<i>Mycoplasma bovis</i>	0	9 bes. (45 ind.)
	Blåtungevirus	0	547 bes.
	Tuberkulose	0	5 ind.
	Paratuberkulose	0	187 bes. (931 ind.)
	BSE (bovin spongiform encefalopati)	0	7 034 ind.
	<i>Salmonella</i> - lymfeknuter	0	3 327 ind.
Sau	<i>Brucella melitensis</i>	0	3 118 bes. (9 028 ind.)
	Mædi	0	3 123 bes. (9 089 ind.)
	Fotråte	0	82 bes. (128 ind.) (114 000 dyr insp. ved slakt)
	Skrapesjuke	8	20 206 ind.
Geit	<i>Brucella melitensis</i>	0	52 bes. (1 540 ind.)
	CAE	2	52 bes. (1 540 ind.)
	Skrapesjuke	0	542 ind.
Kameldyr	Tuberkulose	0	2 ind.
	<i>Psoroptes ovis</i>	0	60 bes. (271 ind.)
	Paratuberkulose	0	90 bes. (259 ind.)

Kategori	Program	Positive	Analyserte ¹
Svin	AD (Aujeszky's disease)	0	521 bes. (4 012 ind.)
	TGE (smittsom gastroenteritt)	0	
	PED (porcin epidemisk diaré)	0	
	PRCV (porcint respiratorisk coronavirus)	39 % av bes.	
	PRRS (porcint respiratorisk og reprod.syndrom)	0	
	Influenza A (H1N1pdm09 - pandemisk influensa)	20 % av bes.	
	MRSA	0	763 bes.
	<i>Salmonella</i> - besetninger	0	72 bes.
	<i>Salmonella</i> - lymfeknuter	1	3 079 ind.
Fjørfe ²	ILT (infeksiøs laryngotrakeitt) - slaktekylling	0	69 flokker (2 100 ind.)
	ILT (infeksiøs laryngotrakeitt) - verpehøns	0	10 flokker (300 ind.)
	ART (aviær rhinotracheitt)	0	52 flokker (1 709 ind.)
	AI (aviær influensa)	0	221 flokker (2 749 ind.)
	<i>Salmonella</i> - avlsflokker	0	255 flokker
	<i>Salmonella</i> – andre fjørfeflokker	1	6 181 flokker
Vilt	Hjortedyr – CWD (chronic wasting disease)	3	21 661 ind.
	Hjortedyr (inkludert oppdrettshjort) - Tuberkulose	0	0 ind.
	Rev, ulv, mårhund – <i>Echinococcus multilocularis</i>	0	511 rever, 20 ulver
	AI (aviær influensa), ville fugler	38 HPAI	391 ind.

¹ Antall besetninger (bes.), flokker og/eller antall individer (ind.).

² Programmet vedrørende *Campylobacter* hos slaktekylling er presentert i Tabell 2.

Frisk fisk
Sunne dyr
Trygg mat

Veterinærinstituttet

Ås ▪ Sandnes ▪ Bergen ▪ Trondheim ▪ Harstad ▪ Tromsø

postmottak@vetinst.no

vetinst.no